

Közös kiállítással idézi fel a befogadás napját, 1989. augusztus 14-ét a Magyar Nemzeti Múzeum és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat – A zugligeti sátor és a Stasi Magyarországon

Trabant és szögesdrót

Sárdi Krisztina

Az akkori Európa legnagyobb humanitárius segélyakcióját vitte véghez Kozma Imre atya és Csilla von Boeselager vezetésével 1989 augusztusa és novembere között a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, amikor több mint negyvennyolcezer NDK-s menekültől gondoskodtak a szeptemberi határnyitásig és azután is. A Magyar Nemzeti Múzeum múlt héten nyílt kamaratárlata, a Befogadás napja '89 – 30 éves a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az intézmény egész éven átívelő, a rendszerváltás évfordulóját ünneplő programjának része.

Szeptember végéig látható a Nemzeti Múzeum földszinti rotundájában az intézmény és a megalakulásának harmincadik évfordulóját ünneplő Magyar Máltai Szeretetszolgálat közös tárlata, amely a keletnémet menekültek befogadását és annak körülményeit járja körül, felidézve a páneurópai pikniket és az 1989 szeptemberi határnyitáshoz vezető eseményeket. A kiállításra már a csodálatosan felújított Múzeumkertben felhívják figyelmünket: a kerítés előtt felkapjuk fejünket arra a Trabantra, amelyen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat címere látható. Érdekes közelebbről is megvizsgálni az autót,

a karosszériát ugyanis 1989. augusztus–szeptemberi napilapok felnagyított tudósításaival borították be. Mindez kiválóan érzékelteti, milyen történelmi jelentőséggel bírt a zugligeti menekülttábor létrehozása.

A Nemzeti Múzeumba belépve rögtön feltűnik a rotunda közepén elhelyezett, '89-ből tökéletes állapotban megőrzött zugligeti sátor, amely minimális berendezést is kapott. A sátorba bemenni nem is annyira az ott kiállított ruhák, Kozma Imre atya kabátja és Csilla von Boeselager (mindketten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítói) fotókon is látható kosztümje miatt érdemes, hanem hogy lássuk-érezzük, milyen lehetett bennük az élet. Ez a szemléletmód, a budapesti menekülttáborok hétköznapijainak bemutatása a kiállítás szervezőelve.

A rotundában négy sarkot rendeztek be Gál Vilmos, Hajnal Ágnes és Kiscsatári Marianna kurátorok, amelyekbe óriási fotófalakon keresztül léphetünk be (e bejáratok összekapaszkodó embereket mintáznak, ami kiváló látványtörténet). Az így kialakított „termek” tárlóiban különböző relikviák, tárgyak és dokumentumok kaptak helyet, a múzeum többi részébe vezető, kapuszerű átjárókat archív, sokszor magánygyűjteményekből származó,

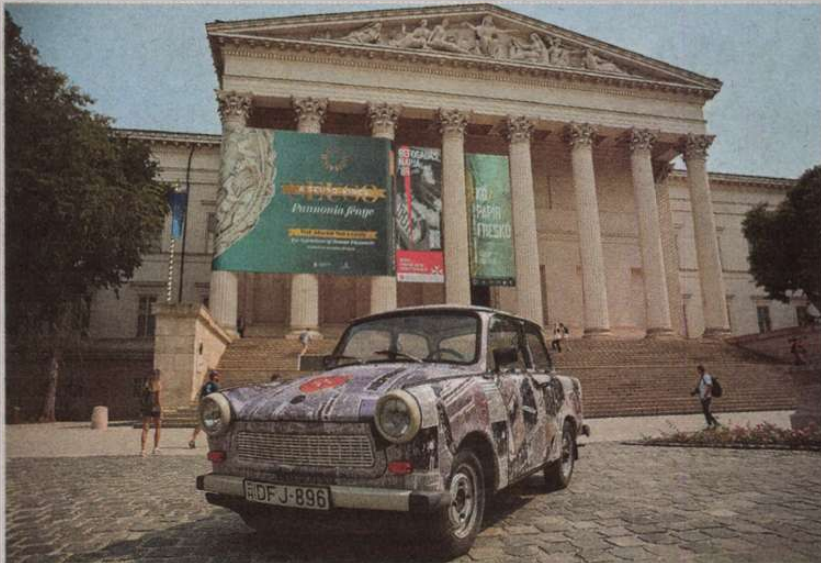
kinagyított fényképekkel vagy éppen a Stasi magyarországi működésének lenyomataival, jelentéseivel tapétázták ki. Részletek láthatók Papp Gábor Zsigmond Kelet–nyugati átjáró című filmjéből, de a falakon számtalan fotó is helyet kapott. Ezek egy része életkép a balatoni nyarokról, a zamárdi autókempingből, ahol a fal által szétszakított családok, nyugat- és keletnémet állampolgárok találkozhattak, de azt is megmutatják, mennyien álltak sorba vízumért a budapesti NSZK-nagykövetség előtt. A menekültlét mindennapjairól is bőszes a dokumentáció: a zugligeti templom tornyából készült híres képen megfigyelhetjük a sátorrengeteget, ahol összesen negyvennyolcezer–hatszázan laktak három hónap alatt vagy a kihelyezett konzuli irodát. Megtekinthetők Stasi-jelentések másolatai is.

A nagyjából kronologikusan tematizált terekben a látogatót nemcsak a menekültválság pillanataira emlékeztetik, hanem az 1989-es eseményekhez vezető helyzetet is felidézik a kurátorok. Bemutatják, miért érkezett annyi keletnémet hazánkba, majd hogyan váltak menekültté, miként ellenőrizte őket az NDK állambiztonsági szerve, a Stasi, milyen büntetésre számíthattak a határsértők, és emellett követhet-

jük végig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat első fontos segélyakciójának történetét is.

Külön „terem” idézi fel, illetve mutatja be az utat, ami a vasfüggöny lebontásához, az 1989 szeptemberi határnyitáshoz vezetett. A sátor és

a Trabant mellett így a tárlat egyik legérdekesebb darabja a Határnyitás címet kapott térben látható: egy eredeti köteg a vasfüggöny szögesdrótjából. Történelem testközelben, talán ez is lehetne jelszava az ember-ségre tanító tárlatnak. ■

Korabeli napilapok díszítik a keletnémet Trabantot a Múzeumkertben

Fotó: Papajcsik Péter

Hírek

Bryan Adams szeptember 28-án a Hősök terén lép fel, a Grammy-díjas kanadai rocksztrár a skandináv lottó fennállásának 20. évfordulója alkalmából adja pályafutása hatodik magyarországi koncertjét – közölte a Szerencsejáték Zrt. Az ingyenes koncerten az 59 éves előadó erre az estére készített, kétórás exkluzív show-val készül. Az előzenekar a Wellhello lesz. Tavaly Sting és Shaggy lépett fel a hatos lottó harmincadik születésnapja apropóján a Hősök terén. (MM)

A Néprajzi Múzeum két mozgóképes alkotása is díjat nyert a Múzeumok Nemzetközi Tanácsa által szervezett FAIMP 2.0 fesztiválon. A filmek készítői Csorba Judit és Koltay Erika. Rövidfilm kategóriában a múzeum tojásgyűjteményének költözés-előkészítését bemutató mű nyert, a dokumentumfilmek között a Maglód pünkösdi templomdíszítéséről szóló film, írta az MTI. (PO)

Bartal Tamás azt is elmeséli, miért Pest-Buda lett a főváros neve

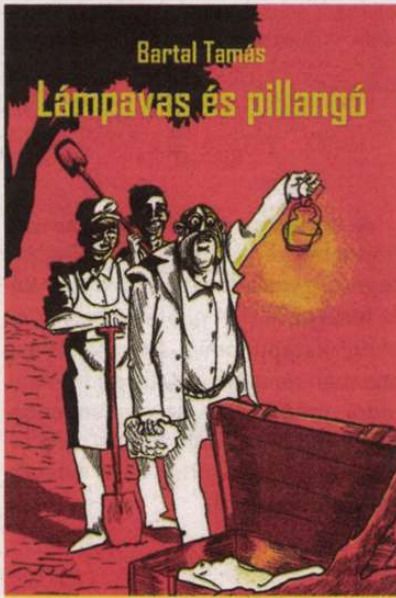
Történelemóra gyilkossággal

Navarrai Mészáros Márton

Farsangkor Pest macskaköves utcáin követjük Vég Orsolya útját, amely a Két Szerecsen utcai bordélyhoz vezet. Tizenegy testvér egyike, vidéki szegénységből a jobb élet reményében érkezett a Duna keleti partjára, mint olyan sokan a 19. században. Rövidesen holtan találják, két darabban: megcsönkített, mezeten testére a folyóparton bukkannak rá, fejére pedig az időközben ugyancsak meggyilkolt Técsey Aurél országyűlési képviselő házában, az ingaórába rejtve. Ez a kettős gyilkosság szolgáltatja az alapját Bartal Tamás első regénye, a Lámpavas és pillangó cselekményének. A korábbi helyettes államtitkár kötete az Aegis Kultúráért és Művészetért Alapítvány kiadásában jelent meg.

Bartal műve egy reformkori ifjúsági krimisorozat három tervezett része közül az első. A regény a magyar nemzet sorsfordító évébe, 1848-ba vezeti az olvasót, ahol a politikus és prostituált halála utáni nyomozás csupán egyetlen a sok téma közül, amelyet egy szerelmi háromszög és a magyar szabadság ügye köt össze. A szöveg tudatosan épít az ifjúsági irodalom múlt századi hagyományaira: részben idézi a Vakáció a halott utcában című Csukás-regényt, de akár Erich Kästner Emil és a detektívek-jének gyermeknyo-

mozói is felderenghetnek a befogadó olvasmányélményei között. (A Jókai-örökség viszont fájóan hiányzik, minden szempontból.) Ugyanakkor ez kicsit visszás, elvégre a Lámpavas és pillangó hasábjain nem gyerekek göngyölítik fel a bűntényt, hanem köztisztvisletben álló férfiember, viszont a napisorozat módjára pergő cselekmény, valamint a szereplők száraz, de legalább energikus dialógusai miatt nehéz teljesen komolyan venni a történeteket. Egyfelől a szépirodalmi stílus hiánya jellemzi a könyvet, de ez abból az egyszerű technikából fakad, amely átjárja a regény kétszáz oldalát: a történetet nem madártávlatból, hanem a hétköznapi szintjén mutatja be. Bartal nem ad differenciált képet a szabadságharcos idők társadalmáról, ellenben megannyi apró momentumra felhívja a figyelmet. Ilyen például az, hogy miért kapta Buda és Pest a Budapest városnevet a korban használatos Pest-Buda helyett, miként és miért magyarosították egyes családok a vezetéknevüket, milyen fajta olaj adta a lámpások fényét, vagy éppen milyen volt a szajhalét két évszázaddal ezelőtt. A történelmi ismeretterjesztés miatt a regény olvasója sokszor érezheti úgy, mintha egy gyorsalpaló kurzus tan-könyvét lapozgatná.

A Lámpavas és pillangó nem emelkedik ki a kortárs ifjúsági regények közül (Bartal eddigi egyetlen, öt évvel ezelőtt Porcelánmosoly címmel kiadott, novellát is tartalmazó verseskötete mellett viszont fénysebességgel húz el), az pedig, hogy az író a szereplőket lényegében csak a külsőségek szintjén mutatja, csalódásra ad okot. Mindent összevetve azonban mégis olyan kötetről van szó, amely könnyen „fogyasztható”, részben P. Szathmáry István húsz–harminc képregényszerű grafikája miatt.

Azoknak, akik ennél egy fokkal emlékezetesebb utazást szeretnének tenni Kossuth és Petőfi korába, inkább Pataki Tamás tüzárjára kell befizetniük: a Murokffyban vérré válik az abszint, és lóvá teszi az ördögöt című regény nemcsak figyelemre méltó nyelvművészeti teljesítmény, hanem ragyogóan összetett, ám ugyancsak nem hibátlan munka. ■

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökének közleménye

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) Elnöke a műsorterjesztésről és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Dtv.) 43/N. § (3) bekezdése alapján az alábbi közleményt teszi közzé.

A „KÖLCSEY” Televízió Műsorszolgáltató Nonprofit Kft. ideiglenes digitális műsorszórási jogosultsággal rendelkező földfelszíni terjesztésű audiovizuális médiaszolgáltató a Dtv. 43/N. § (1) bekezdése alapján kérelmet terjesztett elő digitális televízió műsorszóró adó üzemeltetésre vonatkozó hatósági szerződés megkötésére Mátészalka vételkörzet tekintetében.

E közlemény közzétételétől számított 30 (harminc) napos jogvesztő határidőn belül a Hatósághoz (1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.) igénybejelentés nyújtható be a jelen közleményben megjelölt vételkörzetben tervezhető üzemeltetési lehetőség pályázatására. Az igénybejelentés benyújtására meghatározott határidő jogvesztő, amelynek elmulasztása miatt igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.

A Mátészalka vételkörzetben tervezhető digitális műsorszóró adó műszaki és ellátottsági jellemzői, illetve a frekvenciahasználati jogosultság, a digitális televízió-műsorszóró adó üzemeltetési jogosultsága alapján végezhető elektronikus hírközlési tevékenység alapvető adatai:

Vételkörzet		Mátészalka 19 000 fő helyi
A vételkörzet elvi műszaki adatai	Földrajzi koordináta (WGS84)	47° 56' 22" N 22° 17' 28" E
	Csatorna	44.
	Kisugározható maximális teljesítmény (ERP _{max})	23,1 dBW
	Maximális effektív antenna magasság (heff _{max})	64 m
	Antennakaraktisztika	ND
Az antenna polarizációja		H
Szabvány		DVB-T
Moduláció		QPSK
Kisugározható műsorok száma		1 db

A közlemény közzétételének időpontja: 2019. augusztus 27.